

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoP/33/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114210572
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114210572.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci starostlivosti súdu o mal. R. F., nar. XX. XX. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, dieťa rodičov B. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., B. XX, zastúpenej JUDr. Martinou Rodákovou, advokátkou so sídlom Humenská 21, Košice a D. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. R. XX, zastúpeného JUDr. Martinom Bašistom, advokátom, so sídlom Štefánikova 8, Poprad o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 05. 09. 2014, č. k. 30P/78/2014-98 takto jednohlasne

rozhodol:

Mení rozsudok tak, že vyživovaciu povinnosť otca k mal. R. určenú rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 26. 02. 2008, č. k. 15C/243/2007-41 znižuje zo sumy 331,94 Eur na sumu 280 Eur mesačne s tým, že takto určené výživné je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15.dňa v mesiaci vopred počnúc dňom 23. 01. 2015.

Vo zvyšnej časti rozsudok o zamietnutí návrhu otca potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom návrh otca na zníženie výživného zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodol tak o návrhu otca, ktorým žiadal znížiť výživné zo sumy 332 Eur mesačne na sumu 90 Eur mesačne odôvodňujúc, že v čase predchádzajúcej úpravy výživného pracoval ako kuchár v K. s priemerným príjmom 1 950 Eur. Od toho času sa zmenili pomery na strane otca, ktorý od marca 2011 do októbra 2011 pracoval v R. s mesačným príjmom 2 000 Eur. V mesiacoch november a december 2012 bol nezamestnaný, následne od januára 2013 sa zamestnal v Hoteli Kempinski s čistým mesačným príjmom 1 300 Eur, ktorý mu bol od júla 2013 navýšený na sumu 2 100 Eur mesačne. V tejto spoločnosti bol zamestnaný do 30. 11. 2013 a podľa tvrdenia otca, dôvodom rozviazania pracovného pomeru boli organizačné zmeny u zamestnávateľa. Následne otec od 01. 12. 2013 začal podnikáť v spoločnosti Cullinarium, s. r. o. so sídlom X. R., Y. V., v ktorej spoločnosti je zamestnaný s čistým mesačným príjmom 430 Eur. V auguste 2012 otec so svojou terajšou manželkou kúpili vo Y. V. byt v hodnote 48 000 Eur, ktorého kúpu financovali hypotékou. Z dôvodov potreby rekonštrukcie predmetného bytu si otec v decembri 2012 požičal od známej 14 000 Eur. Jeho súčasné mesačné výdavky predstavuje lízingová splátka na motorové vozidlo Fiat 500 vo výške 210 Eur, zálohové platby za byt vo výške 85 Eur, hypotéka 245 Eur a spotrebný úver 380 Eur. Matka nesúhlasila so znížením výživného odôvodňujúc, že náklady na syna od poslednej úpravy výživného podstatne vzrástli. Býva v rodinnom dome so svojou matkou, ktorej prispieva na inkaso 100 Eur mesačne a príjem od zamestnávateľa predstavuje 565,84 Eur mesačne.

Z dôvodu, že mal. R. má zdravotné problémy (je veľmi obézny) navštevuje 2 x mesačne Zväz zdravia v J., kde platí raz za polrok poplatok 250 Eur. Z dôvodu obezity synovi zakupuje špeciálnu stravu, v školskej jedálni sa nestravuje a strava na syna mesačne vychádza na sumu 280 Eur. Výdavky spojené so školou a ošatením predstavujú 70 Eur mesačne. Na takto zistený skutkový stav súd prvého stupňa s poukazom na ust. § § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 63 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine uzavrel, že otec sa bez akéhokoľvek dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, a preto výška určeného výživného je primeraná veku mal. R., jeho potrebám, ako aj nákladom na zdravotnú starostlivosť v podobe špeciálnej stravy. Súd zdôraznil, že prvoradou úlohou každého rodiča je postarať sa o svoje dieťa, čo v danom prípade výlučne zabezpečuje matka, ktorú skutočnosť súd aj zohľadnil. Preto je úlohou otca aspoň prispievať výživným tak, aby životná úroveň mal. syna bola minimálne totožná so životnou úrovňou jeho otca. Z týchto dôvodov návrh otca na zníženie výživného zamietol.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Otec dostatočne preukázal, že na jeho strane došlo k zásadným zmenám pomerov, ktoré tu boli v čase vydania pôvodného rozsudku. Súd pri svojom rozhodovaní vôbec neprihliadol na to, že na strane otca došlo k preukázanej a výrazne negatívnej zmene zárobkových pomerov, neprihliadol, že v krátkom čase mu pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť. Nie je pravdou, aby sa bez akéhokoľvek dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania; k zmene zamestnania došlo z objektívne vzniknutých skutočností a príčin na strane bývalého zamestnávateľa, nie zo špekulatívnych dôvodov. Snahou otca je mať taký stabilný a vysoký mesačný príjem, aby ním dokázal zabezpečiť potreby svojej rodiny, vrátane mal. R.. Súčasná životná úroveň a dosahované príjmy mu objektívne bránia v plnení vyživovacej povinnosti vo výške 332 Eur mesačne. V prípade, ak by sa jeho situácia ohľadne zárobkových možností zlepšila a bude to v jeho schopnostiach a možnostiach, bude vo väčšej miere dobrovoľne prispievať na výživu mal. R., napr. aj po dohode s matkou. Už v súčasnosti sa voči otcovi vedie exekučné konanie iniciované matkou z titulu neplnenia vyživovacej povinnosti otca v plnom rozsahu, ale len v sume 200 Eur mesačne, ktoré v súčasnosti platí za výraznej podpory svojich rodičov. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a znížiť výživne maximálne vo výške 150 Eur mesačne.

K podanému odvolaniu otca sa matka, ani kolízny opatrovník písomne nevyjadrili.

Odvolací súd na prejednanie podaného odvolania v zmysle ust. § 214 ods.1 písm. a) O. s. p. nariadil pojednávanie. Mal za to, že vo veci ide o starostlivosť súdu o mal. deti a nie je ani v odvolacom konaní vylúčené, aby súd realizoval dokazovanie o skutočnostiach potrebných pre rozhodnutie vo veci. V takýchto konaniach totiž neplatí systém neúplnej apelácie, aký má na mysli ust. § 205a O. s. p ako v riadnom sporovom konaní. Pri zhromažďovaní potrebných dôkazov sa uplatňuje zásada vyšetrovacia. Za tým účelom odvolací súd okrem preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo v zmysle ust. § 212 O. s. p. doplnil dokazovanie výsluchom rodičov, vyjadrením opatrovníka, oboznámením mzdového listu otca od 01. 01. do 31. 12. 2014, oboznámením správy od bývalého zamestnávateľa otca BHP Tatry s. r. o., Dvořákovo nábrežie 6, Bratislava z 05. 02. 2015, obsahom rodného listu mal. H. F., nar. XX. XX. XXXX, potvrdením od JAMFIL 1999 z 19. 01. 2015. Po takomto doplnení dokazovania dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné rozhodnutie súdu prvého stupňa čiastočne zmeniť.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 159 ods. 3 určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (prekážka rozhodnutej veci). Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať. V ust. § 163 O. s. p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku odcudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom alebo o plnenie dohody. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia pôvodného rozsudku. Nestačí len úvaha o tom, že je doterajšie výživné vysoké, či nezodpovedajúce schopnostiam a možnostiam

povinného otca. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Touto zásadou sa súd musel riadiť aj pri rozhodovaní o podanom návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti. Nie je možné v tomto konaní preskúmať správnosť, či primeranosť určenia výšky výživného predchádzajúcim rozhodnutím (v danej veci rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 26. 02. 2008, č. k. 15C/243/2007-41). Právne relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu otca je len to, či sa výrazne, trvale, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného alebo na strane povinného, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

Z ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov. Vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá sama o sebe je možná odôvodniť zmenu výšky výživného.

Odvolačný súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa, že posledná úprava vyživovacej povinnosti sa realizovala rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 26. 02. 2008, č. k. 15C/243/2007. Uvedeným rozhodnutím bola určená vyživovacia povinnosť zo strany otca k mal. R. vo výške 10 000 Sk (331,94 Eur). Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 27. 03. 2008 a vykonateľnosť dňa 11. 04. 2008. V čase predchádzajúcej úpravy výživného matka bola zamestnaná ako čašníčka v reštaurácii s mesačným príjmom 10 800 Sk. Spolu s mal. R. bývala v rodinnom dome svojej matky, ktorej na bývanie a inkaso prispievala sumou 3 000 Sk a na stravu 4 000 Sk mesačne. Otec bol v tom čase zamestnaný v zahraničí s priemerným čistým mesačným príjmom 8 410 Eur. Mal. R. bol žiakom 2.ročníka základnej školy, navštevoval jazykovú triedu, bol zdravým dieťaťom a mal záujmy primerané svojmu veku. Stravoval sa v škole, kde za obedy matka uhrádzala 600 Sk mesačne, za družinu 100 Sk mesačne a za krúžky 200 Sk polročne.

Príjmové pomery matky či náklady na vedenie domácnosti sa podstatne nezmenili. Matka je v súčasnosti zamestnaná vo firme Deichmann F. s mesačným príjmom 565,84 Eur. Spolu s mal. R. býva v rodinnom dome v obci G., ktorý je vo vlastníctve jej matky a na domácnosť prispieva sumou 100 Eur mesačne. Otec od januára 2013 bol zamestnancom BHP Tatry s. r. o., G. nábrežie, L., kde vykonával funkciu šéfkuchára v Grand Hoteli Kempinski. Podľa správy zamestnávateľa otca pracovný pomer v Grand Hoteli Kempinski bol ukončený zo strany otca výpoveďou z dôvodu, že dostal inú pracovnú ponuku (č. I. 128 spisu). Pri rozviazaní pracovného pomeru (30. 11. 2013) otec u tohto zamestnávateľa dosahoval príjem 2 100 Eur mesačne. Po dlhoročnom pôsobení v zahraničí a po pôsobnosti ako šéfkuchár v tatranskom „Kempinskom“ si otec spolu s manželkou Mgr. X. F. prenajal priestory v Tatrasport Penzióne B. a ako spoločník spoločnosti Cullinarium s. r. o. otvoril reštauráciu, v ktorej je zároveň aj zamestnancom a podľa predloženej správy dosahuje čistý mesačný príjem 500 Eur (č. I. 112 - 114 spisu). Okrem toho sa spolupodieľa na projekte XX H. F. v Televízii JOJ, kde za jednu spoluprácu na projekte poberá odmenu vo výške 100 Eur za každú vyrobenú epizódu (potvrdenie JAM FILM 1999 Creative & Production Company, č. I. 126 spisu). Otec zo svojho príjmu okrem platenia výživného na mal. R. spláca hypotéku 245 Eur a spotrebovaný úver 380 Eur mesačne. Otec tvrdil pred súdom, že k zmene jeho zamestnania došlo z objektívne vzniknutých skutočností a príčin na strane predchádzajúceho zamestnávateľa (organizačné zmeny). Ako však vyplýva zo správy zamestnávateľa otca BHP Tatry, s. r. o., otec zmenil zamestnanie z dôvodu, že dostal inú pracovnú ponuku. Je nepochybné, že otec zmenil zamestnanie z dôvodu otvorenia vlastnej reštaurácie, čo znamená, že vzal na seba riziko dosiahnutia nižšieho príjmu. Nemožno preto za takéhoto stavu hodnotiť ako pravdivé tvrdenia otca, že dôvodom zmeny zamestnania boli organizačné zmeny v Grand Hoteli Kempinski. Naopak bolo preukázané, že z pozície šéfkuchára v Grand Hoteli Kempinski, kde dosahoval príjem 2 100 Eur mesačne odišiel dobrovoľne, naviac neprijal ponuky s pracovným miestom s mesačnou mzdou 980 Eur. Preto je potrebné na jeho terajší príjem (500 Eur mesačne) prihliadnuť aj z jeho potenciálnych príjmov, ktoré by dosiahol v iných zamestnaniach s prihliadnutím aj na to, aký príjem je objektívne schopný dosiahnuť s ohľadom na svoj vek, kvalifikáciu, odbornosť, dlhoročnú pracovnú skúsenosť v zahraničí a zručnosť. Okrem toho v konaní bolo preukázané, že otec v snahe preukázať svoje nepriaznivé majetkové pomery sa zbavil časti svojho majetku, bez poskytnutia primeraného protiplnenia, resp. vzal na seba neprimerané majetkové riziká (kúpnu zmluvou z 14. 02. 2014 previedol svoj spoluvlastnícky podiel 1 k bytu v k. ú. R. R. na tretiu osobu za neprimerane nízku cenu 14 811,75 Eur, pričom predmetný byt nadobudol v roku 2012 za celkovú kúpnu cenu 48 000 Eur, následne ho zrekonštruoval za 14 000 Eur a potom predal). Možno preto súhlasiť s matkou, že otec nepreukázal, aby k zmene jeho zamestnania došlo z objektívne vzniknutých skutočností a príčin na strane predchádzajúceho zamestnávateľa.

Každopádne však oproti predchádzajúcej úprave výživného otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, keď sa mu z druhého manželstva narodil syn H., dňa XX.X.XXXX. Z obsahu dôkazov, ktoré boli realizované pred odvolacím súdom vyplýva, že otcovi týmto dňom pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, pričom manželka otca je z tohto dôvodu v súčasnosti na materskej dovolenke. Túto skutočnosť nemožno v rámci hodnotenia schopností a možností otca prispievať na výživu, obísť.

Za takéhoto stavu odvolací súd dospel k záveru, že zodpovedajúco schopnostiam a možnostiam otca v zmysle ust. § 75 ods. 1, § 62 ods. 2, 4, 5 Zákona o rodine, ktoré citoval v dôvodoch svojho rozhodnutia správne súd prvého stupňa, je potrebné od 23.1.2015 vyživovaciu povinnosť otca znížiť zo sumy 331,94 Eur na sumu 280,- Eur mesačne. Od 23.1.2015 sú možnosti a schopnosti otca ovplyvňované aj tým, že mu pribudla oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu vyživovacie povinnosť k synovi H.. Pri prihliadnutí na jeho príjmové pomery, ako ich uzavrel vo svojom rozhodnutí súd prvého stupňa, túto skutočnosť treba mať na zreteli, a preto odvolací súd od 23.1.2015 vyživovaciu povinnosť otca k mal. R. znížil na 280 Eur mesačne.

Pri záveroch o možných príjmoch otca, odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa v tom, že od predchádzajúcej úpravy výživného podstatne vzrástli náklady na výživu mal. R., ktorý je už žiakom 9.ročníka základnej školy a keďže má zdravotné problémy spojené s obezitou, matka sa ich snaží vyriešiť špeciálnym stravovaním v súvislosti s čím vznikajú zvýšené náklady, a to jednak na zakupovanie špeciálnej stravy, ako aj poplatkov vo Zväze zdravia. Za takéhoto stavu odvolací súd je toho názoru, že výživné vo výške 280 Eur mesačne pre mal. R. od 23.1.2015 do budúcna zodpovedá oprávneným potrebám maloletého i príjmovým schopnostiam a možnostiam, či majetkovým pomerom povinného otca.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 220 O. s. p., čiastočne zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že vyživovaciu povinnosť otca k mal. R., určenú rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 26.2.2008, č. k. 15C/243/2007-41, znížil zo sumy 331,94 Eur na sumu 280 Eur mesačne s tým, že takto určené výživné je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 15.dňa v mesiaci vopred počnúc dňom 23.1.2015.

Pretože išlo o určovanie výživného znížením predchádzajúcej výšky výživného, odvolací súd nevyčísli dlh na výžinom, pretože toto môže byť riešené v rámci exekúcie.

Ak v prevyšujúcej časti nebolo možné návrhu otca vyhovieť, tak na zmenenú časť rozhodnutia súdu prvého stupňa, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p., rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Ide o konanie, ktoré súd mohol začať aj bez návrhu. Odvolací súd je toho názoru, že v zmysle ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p., v takýchto konaniach žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Preto aj pri aplikácii ust. § 224 ods. 1, 2 O. s. p., odvolací súd o náhrade trov celého konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.